

केही नेपाल कानूनलाई संशोधन, एकीकरण,
समायोजन र खारेज गर्ने ऐन, २०७४ द्वारा
हातहतियार खरखजाना ऐन, २०१९ मा संशोधन

नेपाल सरकार
कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय
सिंहदरबार, काठमाडौं

केही नेपाल कानूनलाई संशोधन, एकीकरण, समायोजन र खारेज गर्ने ऐन, २०७४

प्रमाणीकरण र प्रकाशन मिति

२०७४।६।३०

संवत् २०७४ सालको ऐन नं. ३९

केही नेपाल कानूनलाई संशोधन, एकीकरण, समायोजन र खारेज गर्ने

सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको ऐन

प्रस्तावना: मुलुकमा प्रचलित देवानी कानून, देवानी कार्यविधि कानून तथा फौजदारी कानून, फौजदारी कार्यविधि कानूनसँग सम्बन्धित व्यवस्थाहरूलाई संशोधन र एकीकरण गरी संहिताबद्ध बनाइएका छुट्टा छुट्टै मुलुकी देवानी संहिता, मुलुकी देवानी कार्यविधि संहिता, मुलुकी अपराध संहिता, मुलुकी फौजदारी कार्यविधि संहिताको व्यवस्था अनुरूप हुने गरी प्रचलित नेपाल कानूनमा संशोधन, एकीकरण, समायोजन र खारेज गर्न वाञ्छनीय भएकोले,

नेपालको संविधानको धारा २९६ को उपधारा (१) बमोजिमको व्यवस्थापिका-संसदले यो ऐन बनाएको छ ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ: (१) यस ऐनको नाम “केही नेपाल कानूनलाई संशोधन, एकीकरण, समायोजन र खारेज गर्ने ऐन, २०७४” रहेको छ ।

(२) यो ऐन संवत् २०७५ साल भदौ १ गतेदेखि प्रारम्भ हुनेछ ।

६. हातहतियार खरखजाना ऐन, २०१९ मा संशोधन: हातहतियार खरखजाना ऐन, २०१९ को,-

(१) दफा २ को,-

(क) खण्ड (क), (ख) र (ग) को सट्टा देहायको खण्ड (क), (ख) र (ग) राखिएका छन्:-

"(क) "हातहतियार" भन्नाले तोप, मोर्तार, बख्तरबन्द गाडी, मेशिनगन, राइफल, बन्दुक, पिस्तोल, रिभल्भर वा खरखजाना प्रयोग गरी वा नगरी चलाइने त्यस्तै प्रकृतिका अन्य यन्त्र सम्झनु पर्छ र सो शब्दले हातहतियार बनाउने मेशिन, उपकरण र हातहतियारको पाटपूर्जा समेतलाई जनाउँछ ।

(ख) "मेशिनगन" भन्नाले ब्रेनगन, लुइसगन, स्टेगन, मेशिन, कारबाइन, टम्स मेशिन कारबाइन, जी.एम.जी, एल. एम. जी, सर्ट मेशिन गन वा त्यस्तै प्रकृतिका स्वचालित हातहतियार सम्झनु पर्छ र सो शब्दले मेशिनगन बनाउने मेशिन, उपकरण र मेशिनगनको पाटपूर्जा समेतलाई जनाउँछ ।

(ग) "खरखजाना" भन्नाले हातहतियारमा राखे बरुद, केप, गोली, छर्छर्रा, डिटोरेनेटर, कार्तुस, फ्यूज वा त्यस्तै प्रकृतिका अन्य पदार्थ समेतलाई जनाउँछ ।"

(ख) खण्ड (घ) झिकिएको छ ।

(२) दफा ३ को सट्टा देहायको दफा ३ राखिएको छ:-

"३. इजाजतपत्र लिनु पर्ने: देहायका कुनै कार्य गर्न चाहने व्यक्तिले यस ऐन बमोजिम इजाजतपत्र लिनु पर्नेछ:-

- (क) हातहतियार वा खरखजाना बनाउन वा मर्मत गर्न,
- (ख) हातहतियार वा खरखजानाको निकासी वा पैठारी गर्न,
- (ग) हातहतियार वा खरखजाना राख्न वा लिएर हिँड्न ।"

- (३) दफा ३ पछि देहायको दफा ३क. थपिएको छः-
- "३क. स्वीकृति लिनु पर्ने: (१) कसैले पनि आफूसँग भएको निजी उपयोगको हातहतियार वा खरखजाना प्रचलित कानून बमोजिम निषेध गरेको अवस्थामा बाहेक अन्य व्यक्तिलाई बिक्री वा हस्तान्तरण गर्नु पर्दा खरिद गर्ने वा प्राप्त गर्ने व्यक्तिको नाम, थर, ठेगाना र नागरिकता नम्बर उल्लेख गरी सम्बन्धित जिल्ला प्रशासन कार्यालयबाट स्वीकृति लिनु पर्नेछ ।
- (२) उपदफा (१) विपरीत काम गर्ने व्यक्तिलाई दुई वर्षसम्म कैद र बीस हजार रुपैयाँसम्म जरिवाना हुनेछ ।"

- (४) दफा ५ को,-

- (क) उपदफा (२) को सट्टा देहायको उपदफा (२) राखिएको छः-

"(२) उपदफा (१) विपरीतको कसूर गर्ने व्यक्तिलाई पक्राउ गर्नु पर्ने भएमा सोको कारण र त्यस्तो व्यक्तिको पहिचान खुल्ने विवरण सहित मुद्दा हेर्ने अधिकारी समक्ष पक्राउ गर्ने अनुमतिको लागि निवेदन दिनु पर्नेछ ।"

(ख) उपदफा (२) पछि देहायका उपदफा (३), (४)
र (५) थपिएका छन्:-

"(३) उपदफा (२) बमोजिमको निवेदनबाट पक्राउ गर्नु पर्ने कारण मनासिब देखिएमा मुद्दा हेर्ने अधिकारीले पक्राउ पूर्जा जारी गर्ने अनुमति दिन सक्नेछ ।

(४) उपदफा (३) बमोजिम पक्राउ पूर्जा जारी गरिएको व्यक्तिलाई प्रमुख जिल्ला अधिकारी वा निजले खटाएको व्यक्ति वा प्रहरीले गिरफ्तार गरी बाटोको म्याद बाहेक चौबीस घण्टाभित्र मुद्दा हेर्ने अधिकारी समक्ष उपस्थित गराउनु पर्नेछ ।

(५) उपदफा (२) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि इजाजतपत्र बेगर वा यस ऐनका विरुद्ध हातहतियार लिएर हिड्ने कुनै व्यक्ति तत्काल पक्राउ नभएमा वा त्यस्तो व्यक्ति भाग्ने उम्कने वा निजले प्रमाण दसी वा सबूत नष्ट गर्ने मनासिब कारण भएमा त्यस्तो व्यक्तिलाई तत्कालै जरुरी पक्राउ पूर्जा जारी गरी जुनसुकै ठाउँमा पक्राउ गरी निजले साथमा लिएको हातहतियार कब्जा समेत गरी मुद्दा हेर्ने अधिकारी समक्ष स्वीकृतिको लागि पक्राउ परेको व्यक्ति सहित उपस्थित गराउनु पर्नेछ ।"

(५) दफा ६ को,-

(क) उपदफा (१) मा रहेका "नेपालबाट विदेशमा वा विदेशबाट नेपालभित्र वा नेपालको" भन्ने

शब्दहरूको सट्टा "निकासी वा पैठारी गरेको वा" भन्ने शब्दहरू राखिएका छन् ।

(ख) उपदफा (२) मा रहेका "२४ घण्टाभित्र" भन्ने शब्दहरू पछि "तुरुन्त" भन्ने शब्द राखिएको छ ।

(६) दफा ९ को उपदफा (२) को खण्ड (ख) को प्रतिबन्धात्मक वाक्यांशमा रहेका "दफा १६ बमोजिम" भन्ने शब्दहरू झिकिएका छन् ।

(७) दफा १६ मा रहेका "यस ऐन अन्तर्गत सजाय हुने कसूर" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "हातहतियार खरखजाना सम्बन्धी कसूर" भन्ने शब्दहरू राखिएका छन् ।

(८) दफा २५ मा रहेका "यो ऐनको प्रतिकूल कुनै कार्य गरे भएको कुरा जाहेर गर्ने व्यक्तिलाई निजको जाहेरीबाट चलेको मुद्दामा" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "हातहतियार खरखजाना सम्बन्धी कसूरको सूचना दिने व्यक्तिलाई सो मुद्दामा" भन्ने शब्दहरू राखिएका छन् ।

(९) दफा १९, २०, २१, २२, २३ र २७ खारेज गरिएका छन् ।

४०. रूपान्तरः (१) प्रचलित कानूनको ठाउँ ठाउँमा रहेका देहायका शब्दहरूको सट्टा देहायका शब्दहरू राखी रूपान्तर गरिएको छः-

(क) "सरकारी मुद्दा सम्बन्धी ऐन, २०४९ को अनुसूची-१" को सट्टा "मुलुकी फौजदारी कार्यविधि (संहिता) ऐन, २०७४ को अनुसूची-१",

(ख) "कोर्ट फी" को सट्टा "अदालती शुल्क" ।

(२) हातहतियार तथा खरखजाना ऐन, २०१९ को ठाउँ
ठाउँमा रहेका "लाइसेन्स" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "इजाजतपत्र"
भन्ने शब्द राखी रूपान्तर गरिएको छ ।

कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय